



Namatek
True Education

www.namatek.com

Import rules

قوانين واردات

فهرست مطالب

۱. واردات کالا
۲. قوانین واردات کالا و خدمات
۳. ممنوعیت‌های وارداتی براساس قانون صادرات و واردات ایران
۴. آشنایی با مراحل واردات کالا

یکی از فعالیت‌های مهم اقتصادی در هر کشور، واردات کالا و خدمات از سایر کشورها است که از زمان‌های قدیم تاکنون رواج داشته و به منظور تأمین نیازهای مختلف انسان‌ها است. واردات توسط کشورها، به دلیل نبود برخی از کالاها و خدمات در کشورهای مختلف یا نبود امکانات لازم یا کافی برای تولید بعضی از کالاها صورت می‌گیرد. به منظور جلوگیری از هرج و مرج در هر کشوری، قوانینی برای واردات وجود دارد که ممکن است با کشورهای دیگر متفاوت باشد. در این مقاله به بررسی واردات کالا، قوانین واردات کالا و خدمات، ممنوعیت‌های وارداتی و مراحل واردات کالا خواهیم پرداخت.

واردات کالا



دولت در هر کشوری سعی دارد تا نیازهای مختلف مردم را برطرف کند؛ خواه با تولید کالاها و خدمات مورد نیاز ساکنین آن کشور خواه با واردات آن‌ها از سایر کشورها. بنابراین واردات کالا در بعضی موارد به یکی از امور حیاتی در یک کشور و به منظور تأمین نیازهای جامعه به شمار می‌رود.

واردات کالا از سایر کشورها، از جمله نیازهای مهم در هر کشوری است و دولت موظف است تا راه حلی برای پاسخ به نیازهای حیاتی شهروندان پیدا کند. ایجاد قوانین واردات و همچنین فراهم آوردن بستر مناسب، برای انجام این فرآیند به تجار کمک خواهد کرد تا روند فرآیندهای مربوط به واردات کالا را سریع‌تر کند. در مقابل آن‌ها نیز موظف به شناخت قوانین واردات کالا و خدمات و آشنایی با مراحل انجام این فرآیند است و علاوه بر سود کلانی که در این فرآیند به دست می‌آورند، به دولت نیز در تأمین نیازهای شهروندان آن کشور کمک خواهند کرد.

انواع کالاهای وارداتی

کالاهایی که در صادرات و واردات امکان معامله آن‌ها وجود دارد به سه گروه تقسیم می‌شوند که عبارت‌اند از:

- **کالای مجاز:** کالاهایی که صادرات یا واردات آن‌ها، با رعایت کامل ضوابط مربوطه، نیاز به کسب مجوز ندارد.
- **کالای مشروط:** کالاهایی که صادرات یا واردات آن‌ها، تنها با کسب مجوز امکان پذیر است.
- **کالای ممنوع:** کالاهایی که صادرات و واردات آن‌ها با شرع اسلام یا قوانین کشور مغایرت دارند.

عوامل ضروری و میزان واردات

شرایط مختلفی در کشورها وجود دارند که میزان و ضرورت واردات را تعیین خواهند کرد و عبارت‌اند از:

- شرایط جوی و وضعیت آب و هوایی آن کشور (به عنوان مثال، در کشورهایی که هوای معتدل و سردسیر دارند، امکان رشد گیاهان و میوه‌های گرمسیری وجود ندارد، بنابراین واردات این نوع از میوه‌ها و گیاهان می‌تواند نیاز ساکنین کشور را تأمین کند).

- قابلیت زمین

- کارگر

- تخصص

آیا امکان واردات به صورت مستقل کالا وجود دارد؟

امکان واردات مستقیم کالا برای هر شخص خواه حقیقی یا حقوقی وجود دارد. فرآیند واردات کالا به یک کشور نیازمند توجه دقیق به مقررات گمرک، مقررات مالیاتی و قوانین واردات آن کشور است که در کشورهای مختلف، متفاوت خواهد بود. در بسیاری از کشورها، افراد واردکننده ممکن است به سازمان‌های حمل و نقل یا کارگزاران گمرک برای سهولت ورود کالا نیاز داشته باشند و با آن‌ها قرارداد ببندند.

در این صورت شرکت حمل و نقل یا کارگزار گمرک، مسئولیت امور گمرکی، مالیاتی و بیمه‌ای را در ارتباط با کالا بر عهده خواهد گرفت، این در حالی است که شخص حقیقی یا حقوقی مسئول پوشش هزینه‌های مرتبط با خدمات ارائه شده توسط شرکت حمل و نقل یا کارگزار گمرکی است. بهتر است قبل از اقدام به واردات کالا با مواردی که در کشور اعمال می‌شود آشنا باشید که عبارت اند از مقررات:

- گمرکی

- مالیاتی

- بیمه‌ای
- سایر مقررات داخلی مربوطه

انواع مجوزهای واردات

مجوزهای واردات متناسب با نیازها و شرایط مختلف در هر کشور است. برخی از انواع مجوزهای مهم در این زمینه عبارت اند از:

- واردات عمومی
- واردات ویژه
- بهداشتی
- فنی و استاندارد
- ارزی

قوانین واردات کالا و خدمات



همانگونه که در بخش‌های قبلی گفته شد، واردات کالا و خدمات از نیازهای حیاتی و اساسی یک کشور برای تأمین نیازهای مختلف آن است، به گونه‌ای که دولت‌ها همواره در تلاش هستند تا با تدوین قوانین و مقررات مربوط

به آن، بستر مناسب تری را برای این فرآیند اقتصادی و به منظور تجارت آسان تر فراهم کنند. این امر کمک خواهد کرد تا تمامی مراحل واردات کالا و خدمات به صورتی اصولی که مطابق با قوانین بین المللی نیز باشد، صورت گیرد. بنابراین، هر فرد یا سازمانی که واردات کالا و خدمات را انجام می‌دهد، باید علاوه بر شناخت کامل مراحل واردات کالا و خدمات با قوانین و مقررات خاصی که در این زمینه وجود دارد، نیز آشنا باشد و اطلاعات به‌روزی داشته باشد. آشنایی و شناخت کافی از قوانین واردات کالا و خدمات به بازرگانان و تجار کمک خواهد کرد تا فعالیت‌هایی مطابق با قوانین داخلی و خارجی داشته باشند و از بروز هرگونه تخلف جلوگیری کنند. چند مورد از قوانین اصلی و آیین نامه‌های اجرایی در زمینه قوانین واردات کالا و خدمات در ایران را در ادامه بررسی خواهیم کرد که از جمله قوانین اصلی و مهم در حوزه صادرات و واردات کالای کشور هستند.

قانون مقررات صادرات و واردات

قانون مقررات صادرات و واردات از جمله اصلی‌ترین قوانین پایه‌ای در حوزه‌های مختلف تجارت است که در سال ۱۳۷۲ و توسط مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است. این قانون در ۲۴ ماده مختلف تدوین شده و به بیان کلیات و تمامی خط قرمزهای مربوط به حوزه‌های تجاری پرداخته است.

آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات

این آیین نامه در ادامه قانون مقررات صادرات و واردات بوده که در سال ۱۳۷۳ توسط هیئت دولت به تصویب رسیده، در ۴۶ ماده تنظیم شده است و به نکات اجرایی مختلفی در زمینه واردات کالا و خدمات اشاره دارد.

قانون و آیین نامه امور گمرکی

این قانون نیز در سال ۱۳۹۰ توسط مجلس شورای اسلامی تصویب شد و حاوی نکات مهمی در رابطه با ترخیص کالا و فرآیندهای گمرکی است. مطالعه این آیین نامه به سازمان‌های تجاری و همچنین بازرگانان، اطلاعات مفیدی در ارتباط با قوانین واردات کالا ارائه خواهد داد.

کتاب مقررات صادرات و واردات

کتاب مقررات صادرات و واردات نکات اجرایی بسیاری را در ارتباط با واردات کالاها و خدمات مختلف و همچنین تعرفه آن‌ها ارائه کرده است. نکته مهم در خصوص این کتاب به روزرسانی‌های سالیانه آن است که توسط سازمان توسعه تجارت منتشر می‌شود.

بخشنامه‌های اجرایی

بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی از جمله مهمترین قوانین واردات کالا و خدمات محسوب می‌شوند. مطالعه این دستورات افراد یا سازمان‌ها را با کوچک‌ترین و به‌روزترین مقرراتی که در این حوزه وجود دارد، آشنا می‌کند؛ به همین منظور باید به صورت مرتب و روزانه اخبار و اطلاعات مربوط به تجارت و قوانین واردات کالاهای مختلف را بررسی و مطالعه کرد.

قوانین واردات منطقه آزاد

واردات هرگونه کالای تجاری از سایر کشورها به مناطق آزاد ممنوعیتی ندارد؛ اما با وجود گمرک‌هایی که در مناطق آزاد وجود دارند، باید برای واردات و صادرات کالاها و خدمات از آیین نامه اجرایی و قانون و مقررات صادرات و واردات کشور تبعیت شود. کالاهایی که مربوط به حوزه ابزار و مصالح (در خدمات زیر بنایی) هستند و از خارج ایران به مناطق آزاد وارد می‌شوند، مطابق با تشخیص گمرک آن منطقه از پرداخت عوارض معاف می‌شوند و تنها باید هزینه خدمات را پرداخت کنند. این موضوع، صادرات و واردات مواد اولیه مورد نیاز کارخانه‌ها و مراکز تولیدی را نیز شامل می‌شود.

قوانین گمرکی مناطق ویژه اقتصادی

مناطق ویژه اقتصادی، به منظور انجام کارهای خاصی در نظر گرفته شده‌اند و قوانین گمرکی ای که برای آن‌ها وجود دارد با سایر بخش‌ها متفاوت است. مناطق اقتصادی را می‌توان با رعایت موارد زیر به وجود آورد:

- با ارائه طرحی جامع از آن مکان

- مشخص کردن نوع فعالیت‌های مجاز

- تعریف محدوده

- توسعه زیرساخت‌ها

- ارائه معافیت‌های گمرکی

کلیه فعالیت‌ها اعم از صادرات، واردات و ترخیص که در مناطق گمرکی ویژه اقتصادی انجام می‌شوند نیز از پرداخت عوارض معاف هستند.

ممنوعیت‌های وارداتی براساس قانون صادرات و واردات ایران



با توجه به ماده ۱۲۲ قانون امور گمرکی کشور، کالاهای وارداتی ممنوعه از سایر کشورها به ایران به صورت زیر هستند:

- کالاهایی که از نظر اسلام حرام باشند.
- کالاهایی که با تصویب نامه‌هایی از جانب قانون ممنوع شده باشند؛ همانند: واردات اسلحه و به صورت کلی تمامی مهمات جنگی.
- انواع مواد مخدر، روان گردان و مواردی از این قبیل
- انواع دستگاه‌های مخصوص عکاسی یا فیلم برداری هوایی
- انواع کالاهایی که توسط آن بتوان به کنترل و شنود اطلاعات به صورت با یا بی سیم پرداخت یا دستگاه‌های جاسوسی
- فلش، دی وی دی و مواردی از این قبیل که حامل صوت یا فیلم‌هایی باشد که خلاف شئون اسلامی و قوانین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باشد.
- اسکناس‌های خارجی، تمبر و بلیط‌های لاتاری

• کالاهایی که امکان تولید آن در کشور وجود دارد و با استفاده از آنها می‌توان از تولید ملی حمایت کرد.

• برخی از مواد غذایی همانند موارد زیر:

◦ کره

◦ پنیر

◦ عسل طبیعی

◦ زعفران

◦ سوسیس

◦ ژامبون

◦ آرد گندم

• همچنین موارد زیر به صورت کلی از هر برندی:

◦ هود آشپزخانه

◦ لباس و منسوجات

◦ تعدادی ابزار کار

◦ لوازم مورد استفاده در ساخت و ساز مسکن

◦ کفش و کیف سایر وسیله‌های چرمی

◦ لوازم آرایشی و بهداشتی، انواع دستگاه‌های موزدایی،

دستگاه‌های آرایش مو

◦ انواع گاو صندوق، انواع قفسه بایگانی

◦ ابزارهای باغبانی، کلنگ‌ها و قیچی باغبانی

◦ صنایع دستی مانند ظروف قلم زنی و میناکاری شده

◦ فلزات گرانبها مانند طلا و نقره

- انواع مبلمان و وسایل چوبی
- دسته بازی و سایر کنسول‌های بازی

آشنایی با مراحل واردات کالا



به منظور سهولت هر چه بیشتر در انجام فرآیندهای مربوط به واردات کالا و خدمات، علاوه بر شناخت قوانین واردات تدوین شده، بهتر است که فرد یا سازمان واردکننده کالا و خدمات با مراحل انجام این فرآیند نیز آشنا باشد و تجربه کافی در این مورد را کسب کرده باشد.

از جمله این فعالیت‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- فرآیندهای مربوط به تجارت و بانکداری بین‌الملل
- حمل و نقل بین‌الملل
- ترخیص کالا و امور گمرکی
- نحوه تخصیص ارز
- و سایر مسائل از این قبیل

در ادامه با مراحل فرآیند واردات کالا و خدمات آشنا خواهیم شد.

دریافت کارت بازرگانی

اولین مرحله از فرآیند واردات کالا و خدمات دریافت کارت بازرگانی است. به همین منظور افراد تازه کار و سازمان‌های تازه تأسیس باید به سازمان‌های مربوطه مراجعه کنند و برای دریافت کارت بازرگانی خود اقدام نمایند. این کارت به دو نوع حقیقی و حقوقی وجود دارد و دارای کاربردهای مختلفی است.

انتخاب حوزه فعالیت

پس از طی مرحله اول فرآیند واردات و دریافت کارت بازرگانی، باید زمینه و حوزه فعالیت فرد یا سازمان در رابطه با نوع واردات کالا و خدمات مشخص شود. تعیین زمینه فعالیت، ممکن است به چند روش انجام شود؛ به عنوان مثال برخی از افراد یا سازمان‌ها مایل هستند، تنها با یک کشور خاص تجارت کنند، این در حالی است که برخی دیگر تمایل به ارتباط با کشورهای گوناگون داشته و همچنین بخواهند تا کالاهای مختلفی را به کشور وارد نمایند. بنابراین بهتر است، هر فرد یا سازمانی قبل از اقدام، حوزه فعالیتی مورد نظر خود را انتخاب کند و یک روش ثابت برای تجارت در نظر بگیرد.

آشنایی با قوانین و مقررات روز دنیا

همان گونه که در بخش‌های قبل هم گفته شد، بعضی از قوانین و بخشنامه‌ها وجود دارند که مطابق با نیازهای کشور بوده و همواره در حال تغییر هستند.

بنابراین به منظور پیشبرد یک فعالیت تجاری و اقتصادی، فرد یا سازمان واردکننده باید به صورت روزانه، اخبار و اطلاعاتی که مربوط به حوزه فعالیتی خود است را مطالعه کند و اطلاعات خود را به روزرسانی کند.

انتخاب کشور و کالای وارداتی

در چهارمین مرحله از واردات کالا و خدمات، باید کشورهای مختلف را بررسی کرد و با افراد هدف در کشورهای مختلف وارد مذاکره شد. در این مرحله باید علاوه بر شناخت زبان و فرهنگ کشور مورد نظر تا حدی با قوانین و مقررات تجاری آن کشور نیز آشنا شد. پس از بررسی شرایط و قوانین حاکم بر کشورهای مختلف می‌توان تصمیم گرفت که واردات کالا از کدام یک از کشورهای جهان می‌تواند برای تجارت شما یا سازمان شما مناسب تر باشد.

درخواست ارسال پیش فاکتور یا پرفرما

پرفرما یا پیش فاکتور یکی دیگر از فرآیندهای مهم در انجام مراحل واردات کالا و خدمات به حساب می‌آید که برای ثبت سفارش بسیار مفید است و مورد استفاده قرار می‌گیرد. در واقع پیش فاکتور سندی است که توسط فروشنده برای خریدار ارسال می‌شود و در آن در مورد مشخصات کالا به صورت کامل، توضیح داده می‌شود. با استناد به این سند، درخواست ثبت سفارش داده خواهد شد؛ بنابراین، باید اطلاعات دقیق و کاملی در آن وجود داشته باشد.

مواردی که در پرفرما باید درج شوند، عبارت اند از:

- **قیمت:** قیمت توافقی برای کالای خریداری شده باید به وضوح در پیش فاکتور قید شود.

- **اجاره:** در صورت وجود هزینه‌های مرتبط با اجاره یا اجاره مربوط به کالا باید مشخص شود.
- **وزن:** وزن کالا به صورت تکی و همچنین در مجموع باید در پیش فاکتور قید شود.
- **شماره:** مقدار یا تعداد کالاهایی که خریداری شده باید به روشنی بیان شود.
- **نوع ارز:** ارزی که معامله توسط آن انجام می‌گیرد نیز باید مشخص باشد.
- **کشور مبدأ و مقصد:** کشوری که کالا از آن صادر می‌شود و همچنین کشوری که کالا را وارد کرده باید به وضوح مشخص و بیان شوند.
- **اطلاعات فروشنده و خریدار:** پیش فاکتور باید شامل اطلاعات دقیق و مشخصات فروشنده و خریدار، از جمله موارد زیر باشد:
 - نام
 - آدرس
 - جزئیات تماس
 - هرگونه اطلاعات مربوط به معامله

ثبت سفارش

ثبت سفارش یکی دیگر از مراحل واردات کالا و خدمات و البته مهمترین آنها است. در این مرحله فرد یا سازمان واردکننده کالا یا خدمات باید به سامانه ثبت سفارش وزارت صمت مراجعه کند و درخواست خود برای واردات کالای مورد نظر را ارائه دهد.

این امر به این دلیل است که احتمال ممنوعیت واردات برخی از کالاها وجود دارد. بنابراین حتماً باید پیش از خرید کالا و ادامه سایر مراحل واردات درخواست واردات کالا و خدمت توسط کارشناسان وزارت صمت بررسی شود تا کالا و خدمتی خارج از قوانین و مقررات داخلی کشور خریداری نشوند.

تخصیص ارز و پرداخت بین المللی



در هفتمین مرحله از فرآیند واردات، فرد یا سازمان واردکننده باید اقدام به تهیه ارز نماید. تهیه ارز به چندین روش صورت می‌گیرد و معمولاً دولت به برخی از کالاهای اساسی ارز ترجیحی یا ارز دولتی اختصاص خواهد داد تا بستر مناسب تری برای انجام فرآیندهای واردات کالا به وجود آورد. فروشنده کالا و خریدار باید در زمینه ارز مورد مبادله نیز با یکدیگر به توافق برسند، تهیه ارز به چندین روش انجام می‌شود که عبارت اند از:

- ارز ترجیحی یا دولتی (دولت به برخی از کالاهای اساسی ارز دولتی اختصاص می‌دهد، مانند مواد غذایی و دارو)

- ارز نیمایی (به دنبال بحران ارزی به وجود آمده، دولت سامانه ای را با نام سامانه نیما به منظور تخصیص ارز، طراحی کرده که واردکنندگان برای کالاهای غیر اساسی باید ارز مورد نیاز خود را از آن تهیه کنند).
- صرافی
- بانک (پرداخت بین المللی به چندین روش امکان پذیر است که ایرانیان را به علت تحریمهای موجود با مشکلاتی مواجه کرده است).
- برات
- اعتبار اسنادی

حمل و نقل و بیمه کالا

حمل و نقل کالاها به روش های گوناگونی صورت می گیرد، از جمله:

- حمل و نقل جاده ای
- ریلی
- هوایی
- دریایی

روش حمل و نقلی که در نظر گرفته و انتخاب می شود، متناسب با مبدأ کالای وارداتی و نوع توافقی است که با فروشنده صورت گرفته است و پس از بررسی روش های ممکن، یکی از این روش ها انتخاب خواهد شد. فروشنده و خریدار، انتخاب روش حمل و نقل کالا را با استفاده از قواعد و قوانین بین المللی اینکوترمز انجام می دهند، این قواعد دارای حالت های مختلفی است که در آن ریسک خریدار و فروشنده متفاوت است. بنابراین بهتر است که فرد یا سازمان واردکننده با این قوانین آشنایی کامل داشته باشد.

معمولاً با یک شرکت بیمه در خصوص بیمه کردن کالای مورد نظر توافقات لازم صورت می‌گیرد که این امر، مستلزم پرداخت هزینه بیمه خواهد بود.

ترخیص کالا از گمرک

در آخرین مرحله از واردات کالا و خدمات و پس از انجام مراحل که در بخش‌های قبلی گفته شد، کالای خریداری شده وارد گمرک خواهد شد. در این مرحله فرد یا سازمان واردکننده باید از قوانین ترخیص کالا از گمرک آگاهی لازم و کافی داشته باشد و با توجه به آن‌ها به گمرک مراجعه کند و با ارائه استناد و مدارک مورد نیاز، کالای مورد نظر خود را از گمرک ترخیص نماید.